

Славянофилското движение въ Русия и „новобългарското образование“.

I. Първи руски изучвания и интереси спрямо българитѣ.

Следъ въцаряването на Николая Павловича, малко нѣщо преди руско-турската война на 1828—29 г., въ Москва се появиха нѣколко писатели и учени лица, които захванаха задружно да се трудятъ за прокарването въ рускитѣ умове народна славянска посока. Между тия лица, които се събираха около руския историкъ Погодинъ, е билъ и Сергей Т. Аксаковъ, единъ много даровитъ и високо образованъ писателъ. Тоя изпърво малоброенъ московски кръгъ полекалека се е уголѣмявалъ съ нови деятели, както: учениятъ философъ-богословъ—поетъ Хомяковъ, братя Кирѣевски, Чертковъ, Елагини, Велтманъ, Чижевъ, Самаринъ и др. Съ любовта си къмъ руската народностъ тия лица сж свързвали лбювь къмъ другитѣ славянски племена и сж се стараяли да възбуждатъ къмъ тѣхъ съчувствие между просвѣтенитъ руски кръгове. На 1830 г. Погодинъ въ едно тържествено събрание на Московския университетъ каза съчувствена за Словѣнството речъ, въ която говорѣше, че Русия е длѣжна да се грижи за Словѣнскитѣ племена и да ги покровителствува. Наскоро следъ това, въ 1832 г., Хомяковъ написа своята прочута пѣсень „Орелъ“ (вж. въ края на статията).

Тия московски патриоти отрано обърнаха особено внимание къмъ Българския народъ и не само по това, аашото онѣ отъ вситѣ словѣне бѣше най-потѣлканъ, но и защото имъ се видѣше особено любопитенъ поради своитѣ стари духовни връзки съ руския народъ, поради своето минало, което по него време бѣха захванали да издирятъ нѣкои руски специалисти — Калайдовичъ, Венелинъ и др. Венелинъ, който бѣше страстно залюбенъ въ българитѣ, посрещна голѣма поддрѣжка и насърчение отъ страна на Погодина и Сергѣя Т. Аксакова, безъ помощта на които той на-дали ще заемѣше такова почетно мѣсто въ историята на Българското възраждане. Доста е да напомнимъ, че първото си съчинение за бълга-